

Posudek bakalářské práce Marty ČÍŽKOVÉ

Joseph Georg Meinert und sein Werk im Kontext des deutschen Geisteslebens in den böhmischen Ländern am Ende des 18. und in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts.

(Joseph Georg Meinert and His Work in the Context of the German Cultural Life in the Czech Lands at the End of the 18th and in the First Half of the 19th Century.).

Praha 2016, 148 stran + přílohy (xxx).

S rozvojem společenských vědních oborů v důsledku politicko-společenských změn po r. 1989 se prohloubil zájem také o dějiny jednotlivých humanitních vědních disciplín. Tato s historií úzce propojená mezioborová specializace, která zůstává ve vědeckých kruzích vzhledem ke stále nově objevovaným poznatkům i nadále atraktivní, se zaměřuje nejen na studium proměny daného oboru v čase, jeho vědeckého profilu a metodologie, ale také na jeho reprezentanty. Posuzovaná bakalářská práce se věnuje na pozadí kulturního a společenského vývoje v českých zemích na konci 18. a na počátku 19. stol. jedné z osobností pražské univerzity, která zde působila v době před institucionalizací oboru germanistiky r. 1849 a která zde přispěla k propagaci německého jazyka a literatury, a to Josefu Georgu Meinertovi (1773–1844)

Předkládaná práce je s ohledem na stanovený cíl logicky strukturovaná, jednotlivé obsahové oddíly na sebe navazují: Po úvodu (kap. 1) následuje nástin kulturně-společenského vývoje v českých zemích na přelomu 18. a 19. stol. (kap. 2) zahrnující pojednání o jazykových poměrech v českých zemích (kap. 2.1) a o jazykové otázce na pražské univerzitě, s důrazem na německý jazyk (kap. 2.1.1). Na rozdíl od prvního oddílu, který se výhradně opírá o práci se sekundární literaturou, využívá biografický medailon o osobnosti Josepha Georga Meinerta (kap. 3) i dostupné archivní materiály; v jejich transliteraci lze ale zaznamenat chyby a nejasnosti (např. nedůsledné označení grafematických odchylek v Meinertově textu jako *entwikkelte*, str. 33, *Erinerung*, str. 34, pokud se nejedná o překlep autorky práce, apod., na druhé straně se zde objevuje neadekvátní označení odchylky, např. *Willst*, str. 63). Těžiště posuzované bakalářské práce pak spočívá v rozboru Meinertova díla (kap. 4), které autorka rozdělila na literární tvorbu, odborné práce a příspěvky a publicistické texty.

Závěrečná kapitola se týká přehledu recepce díla J. G. Meinerta od jeho doby do 21. století (kap. 5). Seznam literatury (kap. 9) zahrnuje bibliografické odkazy na analyzované Meinertovy texty a na sekundární literaturu k historickému pozadí i k životu a dílu J. G. Meinerta; zde je ovšem nutné poukázat na některé případy neúplných bibliografických údajů, kde chybí stránkový rozsah daných studií (např. na str. 141). Bakalářskou práci uzavírají přílohy, které obsahují Meinertův portrét, ukázky z jeho deníků, archivních dokumentů, bibliografii jeho díla a doplňkové podklady k Meinertově publicistické činnosti.

Při celkovém hodnocení předkládané bakalářské práce, která z pohledu posuzovatelky v zásadě splňuje svůj stanovený cíl, je třeba zdůraznit hluboký zájem autorky o zkoumanou problematiku, i když ve výsledku víceméně podanou z jednostranně pozitivního úhlu pohledu na osobnost J. G. Meinerta a jeho dílo. Zájem o zpracovávané téma se promítl zejména do heuristické fáze vzniku práce zahrnující rozsáhlé studium v knihovnách a archivech, na druhé straně ale také vedl k maximalistické snaze o zpracování tématu vedoucí místy k redundantním informacím zatěžujícím výklad v rámci zvoleného metodologického postupu; tím má posuzovatelka na mysli popisné textové pasáže, které by v úvodních shrnujících oddílech k historickému pozadí doby mohly nahradit odkazy na příslušnou literaturu a v části zaměřené na samotné dílo by nepřekračovaly šíři rámce předem stanoveného zpracování bibliografického korpusu; tím by se také podstatně zabránilo kolísání v úrovni zpracování (viz opakování edičních postupů při transliteraci archivních dokumentů, na str. 33 a v přílohách str. IX, někde zase naopak chybí odkazy na literaturu, např. str. 28, pozn. 51). Určitou nevyváženost lze dále shledat v publikační činnosti J. G. Meinerta, kam pronikly výklady o člancích jiných autorů, kteří s Meinertovou tvorbou samou přímo nesouvisejí (str. 103n.) Z hlediska metodologického je třeba kladně ohodnotit postupy při práci s Meinertovým dílem, a to od bibliografie kompletního díla tohoto spisovatele po stanovení výchozího textového korpusu pro analýzu a jeho žánrové a tematické rozdělení (str. 52–53); problematicky se v tomto směru jeví zařazení Meinertových překladů do tematických a žánrových okruhů literárních textů (str. 53), zvláště je-li v analýze zaměřena pozornost na Meinertovy postoje, inspiraci a vliv doby na jeho vlastní dílo.

V odborných textech by bylo vhodnější uspořádat texty podle oborového zaměření a na konec umístit biografické medailony. Při vyhodnocení dílčích rozborů se autorka pokusila v rámci svých možností interpretovat na základě stanovených tematických okruhů motivy v literárním díle a charakterizovat tematické okruhy v odborné a publicistické práci J. G. Meinerta. Zde se nabízejí některé otázky, které by si zasloužily při obhajobě doplnění, příp. upřesnění, např. souvislost volby antických motivů v díle s dobovým kontextem (str. 67), konkretizace vlivu historických a společenských poměrů na Meinertův patriotismus v lyrických dílech (str. 60), působení dobových politických a kulturních událostí na jeho epiku (str. 72) a na jeho národopisné práce (str. 91) a Meinertův komentář k jazykovým poměrům v českých zemích (str. 95). Z terminologického hlediska by posuzovatelku zajímal výklad pojmu „schöne Wissenschaften“, příp. změnil-li se jeho obsah od Seibtových dob do působení J. G. Meinerta na pražské univerzitě, vysvětlení si žádají pojmy „böhmisch“ a „tschechisch“, jejichž užití je na konkrétních příkladech vysvětleno, ale nikoli vždy správně použito (str. 30, pozn. 59, str. 41 pozn. 81 x str. 21) a stejně tak „Nation“ a „Volk“ (viz str. 17, pozn. 17 x str. 32).

Po jazykové stránce odpovídá text posuzované práce úrovni bakalářských prací. Posuzovatelka by navrhovala zlepšit styl, který místy opouští věcnou povahu odborného stylu a přechází do subjektivnější až patetické roviny. Občas text vykazuje složitá souvětí s vloženými větami (např. str. 54) a nevhodnou volbu slov, která dodávají vyznění textu obsahově nepřiměřený tón (např. *Macht über den Rezipienten*, str. 53; podobně i v celých pasážích textu, např. odst. 5, str. 50). Jinak se v práci objevuje kolísání v psaní velkých písmen (např. *böhmische Länder – Böhmisches Länder*, str. 13 a str. 25) a po morfologické stránce absence odlučitelných předpon (např. str. 53; kromě toho zde v jiném případě narušuje chybné vložení části textu jeho srozumitelnost). Dílčí nedostatky se nacházejí v interpunkci (např. str. 131). Místní názvy by měly být uváděny důsledně v německé a české variantě (např. Budweis, str. 58), jejich názvy by měly být ověřovány v náležitých příručkách, aby nedocházelo k chybám (např. na str. 91, kde by mělo být správně *Mährisch Trübau*). Původní citáty v češtině by měly být uvedeny důsledně alespoň v poznámce pod čarou, pokud jsou překládány do němčiny (viz kolísání v postupu uvedení původních citací v českém

jazyce na str. 58). Překlepy se objevují bohužel i ve vlastních jménech (např. *Mainert* místo *Meinert* v anglickém abstraktu, což by se u centrální osobnosti práce stát nemělo), v seznamu zkratk i v textu práce (např. s. 12, 13, 136).

Závěr: Bakalářská práce Martiny ČÍŽKOVÉ odpovídá požadavkům kladeným na práci tohoto typu. D o p o r u č u j i ji k obhajobě.

Praha, 5. září 2016

PhDr. Lenka Vodrážková, Ph.D.